

Opetushallitus

10.4.2017

Hakaniemenranta 6

00530 Helsinki

mirja.kuorttinen@oph.fi

Suomen Arkkitehtiliiton lausunto taiteen perusopetuksen laajan ja yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden uudistamisesta

Viite: Lausuntopyyntö 15.3.2017, Dnro OPH-679-2017

Opetushallitus on pyytänyt Suomen Arkkitehtiliiton lausuntoa taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden 2017 luonnoksista. Suomen Arkkitehtiliitto on perehtynyt opetussuunnitelmien perusteisiin ja keskittyy lausunnossaan kommentoimaan lähinnä taiteen perusopetuksen yleisiä lähtökohtia ja erityisesti arkkitehtuurin opetussuunnitelman perusteita.

Arkkitehtuurin perusopetus

On hyvä, että taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa arkkitehtuuri on huomioitu itsenäisenä taiteenalana, joka sisältää rakennustaiteen eri tasot kaupunki-, alue ja maisemasuunnittelusta aina esineympäristöön asti. Opetussuunnitelmissa on näkyvissä sekä uuden luominen että olemassa olevasta ympäristöstä huolehtiminen. Arkkitehtuuri kantaa yhteisönsä kulttuuriperimää, joten olemassa olevan ympäristön havainnointi ja siitä oppiminen on uuden luomisen keskiössä. Opetussuunnitelman perusteissa on syvällisesti huomioitu, ettei arkkitehtuuri ole vain muodonantoa tai arkkitehtuurin historiaa. Arkkitehtuuri on tieteen ja taiteen ala, jossa yhdyskuntia ja rakennuksia sekä niiden osia suunnitellaan useasta ja usein keskenään ristiriitaisestakin näkökulmasta, joista on kuitenkin aina löydettävä hyväksyttävissä oleva tasapaino toiminnalliselta, tekniseltä, taloudelliselta, esteettiseltä, juridiselta ja yhteiskunnalliselta kannalta.

Arkkitehtuurin perusopetuksella on merkittävä rooli kestävän tulevaisuuden rakentamisessa. Arkkitehtuurin perusopetuksen myötä nuorista kasvaa valveutuneita kansalaisia, jotka ymmärtävät arkkitehtuurin poikkeavan useista muista taiteista muun muassa siksi, että arkkitehtuurin toteuttamiseksi tarvitaan aina ryhmätyötä, neuvottelua, kompromisseja ja julkinen hyväksyntä (rakennuslupa) sekä viranomaisvalvontaa ennen kuin arkkitehtuuria (esimerkiksi rakennus) voidaan toteuttaa (rakentaa). Arkkitehtuurisuunnitelmien on aina täytettävä muodon ja sisällön osalta rakentamista koskevan lainsäädännön, määräysten ja ohjeiden sekä kuntien ja kaupunkien viranomaisten vaatimukset teknisesti ja juridisesti.

Opetussuunnitelman perusteet rakentuvat loogisesti ja tavoitteissa on pysytty sopivalla tasolla. On hyvä, ettei tavoitteissa ole lähdetty luettelemaan liian yksityiskohtaisesti opetuskokonaisuuksien sisältöjä. Luettelosta tulisi helposti liian pitkä ja kokonaisuuden hahmottaminen vaikeutuisi.

Oppimisympäristöt

On positiivista, että taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmissa kiinnitetään huomiota oppimisympäristöihin. Arkkitehtuurin opinnoissa on luonnollisesti vielä erityisen tärkeää, että opetussuunnitelmatasolla ryhmät ohjataan myös ulos oppimaan. Tiloja ja tilojen suhteita riittää tutkittavaksi niin sisällä kuin ulkonakin, unohtamatta tärkeitä vierailuja alan toimijoiden, kuten kuntien kaavoittajien luokse.

Tarve uusille toimijoille

Arkkitehtuurin laajaa oppimäärää opetetaan tällä hetkellä vain kahdessa koulussa (Helsinki ja Jyväskylä) ja yleistä oppimäärää yhdessä koulussa (Lapinlahti). Tämä ei enää riitä ja uusia toimijoita tarvitaan uusiille paikkakunnille, kuten Tampereelle ja Seinäjoelle. Suomen Arkkitehtiliiton tietojen mukaan kentällä olisi innostusta ja tarvetta uusille toimintaluville. Tähän liittyy myös ajankohtainen yhteiskunnallinen ulottuvuus. Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän yhtenä tavoitteena on kehittää taiteenalan omaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Arkkitehtuurin perusopetukselle on erityistä yhteiskunnallista tilausta juuri nyt, kun rakennusalan korkeakoulu- ja yliopistomaailmassa tapahtuu uudelleenjärjestelyjä. Arkkitehtuurin perusopetuksen laajan oppimäärän suorittaneista yliopistot saavat erittäin hyvää rakennettua ympäristöämme ymmärtävää oppilasainesta yhteiskuntamme eri aloille. Arkkitehtuurin perusopetus tukee nuorten kasvua valveutuneiksi kansalaisiksi. Taiteen perusopetukseen arkkitehtuurin alalle tarvitaan uusia toimijoita ja lupia eri puolille maata.

Helsingissä 10.4.2017

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA ry

Koulutus- ja tutkimustoimikunnan puolesta

Heini Korpelainen, erityisasiantuntija